

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4546/2021
24.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле – противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Марина Јовановић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Душан Дубајић, адвокат из ..., ради развода брака, вршења родитељског права и издржавања, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 196/21 од 26.05.2021. године, на седници одржаној 24.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог – противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 196/21 од 26.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1769/19 од 04.02.2021. године, разведен је брак странака закључен у Новом Саду дана 29.10.2015. године, заведен под текућим бројем ..., на основу члана 41. Породичног закона. Заједничка деца парничних странака, малолетни ВВ, рођен године и малолетни ГГ, рођен ... године, поверени су на самостално вршење родитељског права мајци АА, са пребивалиштем деце на адреси мајке, ..., ул. ... бр. Обавезан је тужени – противтужилац да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног ВВ и малолетног ГГ плаћа месечно износ од по 7.000,00 динара за свако дете појединачно, почев од 01.08.2020. године па за убудуће, док за то постоје законски услови, исплатом заосталих рата одједном, а убудуће сваког 1-ог до 10-ог у месецу за текући месец, са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ у случају доцње, уплатом на текући рачун мајке – законске заступнице АА који се води код банке „...“. Одбијен је тужбени захтев тужиле – противтужене да допринос туженог у издржавању малолетне деце гласи од дана подношења тужбе 09.10.2019. године до дана 31.07.2020. године. Одбијен је тужбени захтев тужиле – противтужене од досуђених по 7.000,00 динара месечно за свако дете на име доприноса туженог у издржавању малолетног ВВ и малолетног ГГ почев од 01.08.2020. године па убудуће, док за то постоје законски услови, до тражених по 100 евра у динарској противвредности за свако дете. Уређен је начин одржавања личних контаката оца ББ и деце на начин ближе одређен у изреци пресуде. Одбијен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца којим се тражи да се заједничка

малолетна деце повере туженом – противтужиоцу оцу ББ на самостално вршење родитељског права са пребивалиштем на истоветном пребивалишту оца, да се тужиља – противтужиља АА обавезе да убудуће на име месечног доприноса за издржавање малолетне деце плаћа износ од по 10.000,00 динара за свако дете, почев од 18.11.2019. године, па док за то постоје законски услови исплатом наведених износа на руке туженог – противтужиоца, оца, доспеле рате одједном у року од 15 дана са законском затезном каматом на исте, почев од доспелости сваке појединачне рате 10-ог у месецу до исплате, а доспевајуће најкасније до сваког 10-ог у месецу за текући месец са истом каматом у случају доцње и да се уреди начин одржавања личних односа малолетне деце са тужиљом – противтуженом на начин ближе описан у изреци одлуке. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 196/21 од 26.05.2021. године, ставом првим изреке, жалба тужиље – противтужене је делимично усвојена, делимично одбијена и првостепена пресуда преиначена у делу одлуке о издржавању, тако што је обавеза туженог да доприноси издржавању малолетне деце странака повећана са 7.000,00 динара на 10.000,00 динара месечно за свако дете (став 5), док је у преосталом побијаном делу одлуке о висини доприноса за издржавање, одлуке о режиму одржавања личних односа за време католичких верских празника и о трошковима поступка првостепена пресуда потврђена (став 6, 7 и 9). Ставом другим изреке, жалба туженог – противтужиоца одбијена је и првостепена пресуда потврђена у побијаном делу којим је усвојен тужбени захтев (став 1 – 3 изреке) и одбијен противтужбени захтев (став 8) изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени-противтужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог-противтужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП због којих се овај ванредни правни лек може изјавити у смислу члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку на које се ревизијом неосновано указује. Ревизија се у смислу наведеног члана 407. став 1. тачка 1. и 2. Закона о парничном поступку не може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. тог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, малолетни ВВ рођен је ... године, а малолетни ГГ рођен је ... године у браку тужиље АА, рођене ... године и туженог ББ, рођеног ... године. Брак странака закључен је 2013. године, а заједница живота је престала у току 2019. године. Малолетна деца су све до 01.08.2020. године проводила по недељу дана код тужиље у стану у коме она живи у ..., а недељу дана код туженог у кући његових родитеља у Тужиља је по занимању дипломирани економиста и запослена је у ... у ..., зарађује око 70.000,00 динара месечно, са децом живи у ... у стану који се води као власништво фирме њеног оца. Не плаћа накнаду за коришћење стана и

сноси режијске трошкове у износу око 10.000,00 динара месечно. Остварује дечији додатак за свако дете по 2.500,00 динара. Тужени има завршено средњошколско образовање. Бавио се ... у иностранство, због чега је против њега у ... 2019. године покренут поступак због сумње да је илегално превозио раднике без дозволе боравка у Од престанка заједнице са тужиљом живи код својих родитеља у Помаже оцу у обрађивању земљишта које је очево власништво, површине 50 хектара и на тај начин месечно заради око 50.000,00 динара. Малолетна деца странака похађају ... установу у У домаћинству туженог деца имају засебне собе. Бригу о том домаћинству води мајка туженог која обавља све кућне послове, а отац се бави земљорадњом, око чега се и тужени ангажује. Странке долазе у конфликт у погледу нерешених питања око вршења родитељског права. Утврђено је да се укупне месечне потребе сваког детета могу задовољити са 12.000,00 динара. Минимална сума издржавања у време пресуђења износила је 31.189,00 динара. Центар за социјални рад у Сомбору је оценио да тужени има одговарајући увид у дечије потребе и да има развијене родитељске способности. Центар за социјални рад у Новом Саду је оценио да тужиља поседује све родитељске способности и да је у најбољем интересу деце да буду њој поверена на самостално вршење родитељског права. Тужиља је високо мотивисана као родитељ и поседује високе капацитете за кооперативно родитељство. Центар се сагласио са моделом виђања који је предложен тужбом тужиље у погледу боравка деце код оца два викенда у току месеца, за време распуста, као и државних празника, уз предлог за православне верске празнике да деца обележавају код мајке, а католичке наизменично код оца и код мајке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је малолетну децу поверио на вршење родитељског права мајци и одлучио о начину одржавања личних односа деце и туженог. Навео је да је Центар за социјални рад у Новом Саду доставио предлог да се вршење родитељског права у конкретном случају уреди поверавањем деце тужиљи, јер је то у најбољем интересу малолетне деце, док орган старатељства у Сомбору није доставио конкретан предлог у правцу најбољег интереса деце, већ се само позитивно изјаснио о родитељским компетенцијама туженог. По оцени суда родитељска подобност туженог уопште није спорна, али је према мишљењу органа старатељства у Новом Саду (који једини садржи оцену најбољег интереса деце и процену у ком родитељском домаћинству се постиже највиши степен добробити деце, што је изостало у мишљењу органа старатељства у Сомбору), у најбољем интересу деце да се повере мајци на самостално вршење родитељског права. Обавеза је оца да доприноси издржавању у износу од по 7.000,00 динара за свако дете.

Другостепени суд је потврдио овако становиште првостепеног суда, прихватајући га у потпуности у погледу поверавања деце мајци на самостално вршење родитељског права и у делу одржавања личних односа са родитељем са којим не живе-оцем, док је оценио да је досуђени допринос туженог издржавању малолетне деце одређен на сувише низак износ, због чега је одлуку у том делу преиначио и имајући у виду висину минималне суме прописану чланом 160. став 4. Породичног закона, обавезу туженог одредио на по 10.000,00 динара за свако дете месечно. Ценио је да је тужени млад, радно способан, да живи у домаћинству својих родитеља и да нема посебних трошкова за становање и исхрану, осим онога што издваја на трошкове заједничког домаћинства у родитељској кући, да нема обавезу издржавања других лица и у стању је и у обавези да се ангажује свим снагама и сваким дозвољеним видом рада да прибави средства потребна за издржавање малолетне деце, а досуђени износ, који не

прелази 50% његових месечних примања који износе 50.000,00 динара, неће угрозити његову егзистенцију.

По оцени Врховног касационог суда правилна је одлука нижестепених судова да се по разводу брака малолетна деца парничних странака повере тужиљи-мајци на самостално вршење родитељског права, уз усвојени модел виђања деце са родитељем са којим не живе и уз правилно одређену обавезу туженог да доприноси издржавању деце у износима који су досуђени другостепеном одлуком.

Одлучујући о поверавању малолетне деце тужиљи на самостално вршење родитељског права и о одржавању личних односа са оцем, правилно су, супротно ревизијским наводима, судови применили одредбе члана 77. став 3. и 61. Породичног закона, руководећи се најбољим интересом деце у мери која је потребна за заштиту личности и права и интереса деце.

Нижестепени судови су се руководили најбољим интересом малолетне деце и одлуку о самосталном вршењу родитељског права од стране тужиље као мајке над малолетном децом, донели тако што су прихватили налаз и мишљење Центра за социјални рад у Новом Саду који је једини, супротно наводима ревизије, процењивао најбољи интерес деце, што је изостало у налазу и мишљењу органа старатељства у Сомбору, те нема ни места ни потребе за усаглашавањем мишљења органа, нити је било потребно психијатријско вештачење, а код утврђених и неспорних чињеница о подобности и приликама родитеља које су поуздано утврђене и чињенице да се ради о деци ниског календарског узраста о којима се континуирано и квалитетно брине мајка у чијем домаћинству деца и одрастају. По мишљењу овог суда, очување емотивне везе мајке и малолетне деце с обзиром на њихову животну доб (... година и ... године), од битног је утицаја на њихов психофизички развој и одрастање, а све животне околности у породици у којој сада живи мајка са малолетном децом такође указују да је побијана пресуда у најбољем интересу деце странака. Лични однос оца и малолетне деце се у складу са побијаном одлуком у суштини одвија у довољној мери у којој ће деци бити омогућена даља емотивна веза са оцем на начин који је у складу са одредбом члана 61. Породичног закона.

Правилно је другостепени суд применом одредби члана 160. и 161. Породичног закона одлучио о обавези туженог да доприноси издржавању своје малолетне деце у досуђеним износима, због чега је неосновано ревизијско указивање на супротно, односно на погрешну примену материјалног права.

Сагласно члану 67. и 68. став 1. и 2. Породичног закона, право и дужност родитеља да се старају о деци, док према члану 73. и 160. став 1. Закона дете има право на издржавање од оба родитеља. Висина издржавања одређује се према потребама детета, као повериоца издржавања и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна и о минималној суми издржавања, прописаној чланом 160. став 4. Закона. Могућности родитеља, као дужника издржавања зависе од околности прописаних чланом 160. став 3. Закона.

Другостепени суд је, супротно ревизијским наводима, правилно оценио све околности конкретног случаја који су од утицаја на одређивање обавезе туженог за издржавање малолетне деце и то како његове могућности, тако и потребе и обавезе, па је правилном оценом потреба малолетне деце у висини утврђеној побијаном одлуком,

адекватно одредио и обавезу туженог да доприноси њиховом издржавању, а која номинално (према утврђеним садашњим примањима и могућностима туженог), у односу на малолетну децу износи по 10.000,00 динара месечно. Досуђени износи, уз допринос мајке како у новцу, тако и кроз рад, бригу и старање који се свакодневно улаже, неопходни су за издржавање заједничке деце туженог и тужиље, којим ће се омогућити најмање такав ниво животног стандарда какав ужива родитељ, дужник издржавања, овде тужени. Плаћањем тог износа, и према схватању овог суда, супротно наводима ревизије, неће бити угрожена егзистенција тужиоца. Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право услед чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић